

Laidiens: **22.08.2016., Nr. 161**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2016/161.1**

Ministru kabineta noteikumi Nr. 559

Rīgā 2016. gada 16. augustā (prot. Nr. 40 32. §)

Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 24. jūlija noteikumos Nr. 518 "Augu šķirnes saimniecisko īpašību novērtēšanas noteikumi"

*Izdoti saskaņā ar Sēklu un šķirņu aprites likuma
11.¹ panta pirmās daļas 3. punktu*

Izdarīt Ministru kabineta 2012. gada 24. jūlija noteikumos Nr. 518 "Augu šķirnes saimniecisko īpašību novērtēšanas noteikumi" (Latvijas Vēstnesis, 2012, 120. nr.; 2013, 246. nr.; 2014, 174. nr.) šādus grozījumus:

1. Aizstāt noteikumu tekstā vārdu "kritēriji" (attiecīgā locījumā) ar vārdu "rādītāji" (attiecīgā locījumā).

2. Izteikt 3. un 4. punktu šādā redakcijā:

"3. Šķirnes novērtēšana ir šķirnes audzēšanas, izmantošanas un no tās iegūtā produkta kvalitātes salīdzināšana ar standartšķirni. Sugai var būt noteiktas vairākas novērtēšanas grupas, kur katrai no tām var būt viena vai vairākas standartšķirnes. Standartšķirņu sarakstu atbilstoši noteiktajām novērtēšanas grupām pēc Nacionālās augu šķirņu padomes priekšlikuma izveido un aktualizē Latvijas Lauksaimniecības universitāte.

4. Standartšķirnes izvēles prasības ir šādas:

4.1. šķirne ir iekļauta Latvijas augu šķirņu katalogā (turpmāk – katalogs), vai, ja katalogā nav iekļauta piemērota šķirne, to izvēlas no Eiropas Savienības lauksaimniecības kultūraugu kopējā kataloga;

4.2. šķirni izmanto lauksaimniecības produkcijas ražošanā;

4.3. šķirnei ir nodrošināts sēklas materiāls."

3. Izteikt 5. punktu šādā redakcijā:

"5. Ja katalogā nav iekļauta neviena no attiecīgās sugas šķirnēm, novērtējamo šķirni salīdzina ar attiecīgās sugas šķirni, kurai ir labākie rādītāji."

4. Izteikt 7. punktu šādā redakcijā:

"7. Ja sugai standartšķirne nav noteikta, novērtē šķirnes faktiskos rādītājus atbilstoši šo noteikumu 1. pielikumā minētajiem rādītājiem."

5. Izteikt 8.1.2. apakšpunktu šādā redakcijā:

"8.1.2. labības un eļļas augu ziemāju formas šķirnēm – trīs gadi;".

6. Papildināt noteikumus ar 13.¹ punktu šādā redakcijā:

"13.¹ Ja iesniedzējs vēlas šķirni iekļaut arī katalogā, iesniedzējs iesniedz dienestā iesniegumu šķirnes iekļaušanai katalogā saskaņā ar normatīvajiem aktiem par Latvijas augu šķirņu kataloga nolikumu."

7. Izteikt 21. punktu šādā redakcijā:

"21. Sugu sēklas materiāla kvalitāte atbilst bāzes sēklu kategorijas kvalitātes prasībām, kas noteiktas normatīvajos aktos par sēklaudzēšanu un sēklu tirdzniecību. Sēklas materiālu piegādā saskaņā ar normatīvajos aktos par augu karantīnu noteiktajām prasībām."

8. Papildināt noteikumus ar 21.¹ punktu šādā redakcijā:

"21.¹ Latvijas Lauksaimniecības universitāte no sēklu paraugu iesniedzēja saņem rapša un ripša sēklas, kas kodinātas ar Latvijā vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī reģistrētu augu aizsardzības līdzekli sēklu apstrādei (turpmāk –kodne), un nekodinātas pārējo sugu sēklas. Lauka izmēģinājumu veicēji tās kodina ar kodni, kas reģistrēta Latvijā un saskaņota ar Latvijas Lauksaimniecības universitāti."

9. Izteikt 22. punktu šādā redakcijā:

"22. Šķirni novērtē atbilstoši šo noteikumu 4.¹ pielikumā norādītajām sugai atbilstošajām novērtēšanas grupām. Katrai norādītajai grupai ir noteikta atbilstoša standartšķirne (viena vai vairākas). Iesniedzējs, iesniedzot iesniegumu, norāda, kurā sugai atbilstošā grupā attiecīgā šķirne pārbaudāma."

10. Papildināt III nodaļu ar 22.¹ punktu šādā redakcijā:

"22.¹ Ja šķirnes novērtēšanai attiecīgajā grupā izmanto vairākas standartšķirnes, vērtējamo šķirni salīdzina ar visu attiecīgās grupas standartšķirņu vidējo novērtējumu."

11. Izteikt 24.1.2. apakšpunktu šādā redakcijā:

"24.1.2. konkrētā lauka izmēģinājuma vietā drīkst atšķirties tikai šķirnes, bet izsēto dīgstošo sēklu skaits, kodne, mēslojums, priekšaugi un augsnes apstrādei, sējumu un stādījumu kopšanai un novākšanai lietotā tehnoloģija ir vienveidīga. Rapsim un ripsim konkrētā lauka izmēģinājuma vietā drīkst atšķirties ne tikai šķirne, bet arī kodne;"

12. Aizstāt 25.1. apakšpunktā vārdu "kultūraugiem" ar vārdu "sugām".

13. Aizstāt 26.1. apakšpunktā vārdu "kultūraugu" ar vārdu "augu".

14. Aizstāt 26.3. apakšpunktā vārdus "vērtējamā kultūrauga" ar vārdiem "vērtējamās sugas".

15. Aizstāt 29.3. apakšpunktā vārdu "pagriezienjoslu" ar vārdiem "apgriešanās joslu".

16. Aizstāt 30. punktā vārdus "Katra kultūrauga" ar vārdiem "Katrās sugas".

17. Izteikt 32. punktu šādā redakcijā:

"32. Veicot fenoloģiskos novērtējumus, tiek atzīmētas šādas augšanas (augu attīstības) fāzes:

32.1. labībai:

32.1.1. visām sugām, izņemot šo noteikumu 32.1.2., 32.1.3. un 32.1.4. apakšpunktā minētās sugas, – pilna dīgstu fāze, vārpošanas vai skarošanās sākums, ziedēšanas pilna fāze (tikai rudziem) un nogatavošanās pilna fāze;

32.1.2. griķiem – pilna dīgstu fāze, ziedkopu parādīšanās fāzes sākums un nogatavošanās pilna fāze;

32.1.3. auzām zaļmasas ieguvei – ziedēšanas vidus;

32.1.4. kukurūzai (zaļmasas ieguvei) – pilna dīgstu fāze, ziedēšanas fāzes sākums un piengatavība;

32.2. lopbarības augiem:

32.2.1. sējas zirņiem, lauka pupām, vīķiem, baltajai lupīnai, šaurlapu lupīnai, dzeltenajai lupīnai sēklu ieguvei – pilna dīgstu fāze, ziedēšanas sākuma fāze un novākšanas gatavība;

32.2.2. stiebrzālēm – pilna dīgstu fāze un vārpošanas/skarošanās sākums;

32.2.3. tauriņziežiem (zaļmasas ieguvei), eļļas rutkiem, facēlijai – pilna dīgstu fāze un ziedēšanas sākums;

32.3. eļļas augiem un šķiedraugiem:

32.3.1. rapsim, ripsim, eļļas liniem, eļļas kaņepēm – pilna dīgstu fāze, ziedēšanas sākuma fāze un novākšanas gatavība;

32.3.2. šķiedras liniem – pilna dīgstu fāze, ziedēšanas sākuma fāze un agrā dzeltengatavība;

32.3.3. šķiedras kaņepēm – pilna dīgstu fāze, ziedēšanas sākuma fāze un pilna ziedēšanas fāze;

32.3.4. baltajām sinepēm (zaļmasai) – pilna dīgstu fāze un ziedēšanas fāzes sākums;

32.4. kartupeļiem – pilna dīgstu fāze, ziedēšanas sākums un veģetācijas perioda beigas (tikai agrīnajām šķirnēm)."

18. Aizstāt 41.3. apakšpunktā vārdu "kvalitatīvo" ar vārdu "kvalitātes".

19. Izteikt 47. punktu šādā redakcijā:

"47. Latvijas Lauksaimniecības universitāte iesniedzējam paziņo:

47.1. šo noteikumu 1. pielikumā minētos pilnus šķirņu novērtēšanas rezultātus par attiecīgo sugu (izņemot kukurūzu un kartupeļus) – līdz kārtējā gada 15. oktobrim, bet ne vēlāk kā līdz 25. oktobrim, ja šo rezultātu sagatavošanu ir aizkavējuši ražas novākšanai neatbilstoši laikapstākļi vai citi pamatoti apstākļi;

47.2. šo noteikumu 1. pielikumā minētos pilnus šķirņu novērtēšanas rezultātus par kukurūzu un kartupeļiem – līdz kārtējā gada 1. novembrim, bet ne vēlāk kā līdz 10. novembrim, ja šo rezultātu sagatavošanu ir aizkavējuši ražas novākšanai neatbilstoši laikapstākļi vai citi pamatoti apstākļi."

20. Izteikt 49. punktu šādā redakcijā:

"49. Latvijas Lauksaimniecības universitāte pēc vienošanās ar dienestu par piegādājamo dokumentu tehnisko noformējumu iesniedz dienestā iekļaušanai augu šķirņu saimniecisko īpašību novērtēšanas datubāzē:

49.1. šo noteikumu 1. pielikumā minēto sugu (izņemot kukurūzu un kartupeļus) visus šķirņu novērtēšanas rezultātus par katru izmēģinājuma vietu – līdz kārtējā gada 15. oktobrim, bet ne vēlāk kā līdz 25. oktobrim, ja šo rezultātu sagatavošanu ir aizkavējuši ražas novākšanai neatbilstoši laikapstākļi vai citi pamatoti apstākļi;

49.2. šo noteikumu 1. pielikumā minētos visus šķirņu novērtēšanas rezultātus par katru izmēģinājuma vietu kukurūzai un kartupeļiem – līdz kārtējā gada 1. novembrim, bet ne vēlāk kā līdz 10. novembrim, ja šo rezultātu sagatavošanu ir aizkavējuši ražas novākšanai neatbilstoši laikapstākļi vai citi pamatoti apstākļi."

21. Papildināt VII nodaļu ar 49.¹ punktu šādā redakcijā:

"49.¹ Dienests visus šķirnes novērtēšanas rezultātus publicē savā tīmekļvietnē līdz kārtējā gada 20. novembrim."

22. Papildināt noteikumus ar 56. un 57. punktu šādā redakcijā:

"56. Ziemāju labības un eļļas augu (ziemāju formām) šķirnēm, kas iekļaušanai katalogā pieteiktas līdz 2016. gada 1. septembrim, šķirnes novērtēšanas ilgums ir divi gadi, ja ziemošanas nosacījumi ir bijuši atbilstoši ziemcietības novērtēšanai. Ja Nacionālā augu šķirņu padome līdz kārtējā gada 1. jūnijam, izvērtējot divu gadu šķirnes ziemcietības novērtēšanas rezultātus, atzīst, ka ziemošanas nosacījumi bijuši neatbilstoši ziemcietības novērtēšanai, šķirnes novērtēšanu pēc Nacionālās augu šķirņu padomes priekšlikuma turpina vēl trešo gadu.

57. Noteikumu 43., 44., 45. un 46. punkts zaudē spēku ar 2018. gada 16. jūniju."

23. Izteikt 1., 2., 3. un 4. pielikumu šādā redakcijā:

"1. pielikums
Ministru kabineta
2012. gada 24. jūlija
noteikumiem Nr. 518

Šķirņu novērtēšanas rādītāji konvencionālajā un bioloģiskajā lauksaimniecībā

1. Labības šķirņu saimniecisko īpašību novērtēšanas rādītāji

1.1. Mīksto kviešu un cieto kviešu šķirņu novērtēšana

Lauka izmēģinājumu rādītāji:

- 1.1.1. ziemcietība (ziemas kviešiem), balles;
- 1.1.2. augu garums, cm*;
- 1.1.3. izturība pret veldri, balles**;
- 1.1.4. graudu raža pie standartmitruma, t ha⁻¹*;
- 1.1.5. graudu raža, % (salīdzinājumā ar standartu);
- 1.1.6. veģetācijas perioda garums, dienas*;
- 1.1.7. 1000 graudu masa, g;

Kvalitātes rādītāji:

- 1.1.8. tilpummasa, g l⁻¹;
- 1.1.9. proteīna saturs, %;
- 1.1.10. lipekļa saturs, %;
- 1.1.11. sedimentācija (*Zeleny* indekss), cm³*;
- 1.1.12. krišanas skaitlis, s*;
- 1.1.13. cietes saturs, %;
- 1.1.14. krāsa, vienība (cietajiem kviešiem);
- 1.1.15. stiklainība, % (cietajiem kviešiem).

1.2. Rudzu šķirņu novērtēšana

Lauka izmēģinājumu rādītāji:

- 1.2.1. ziemcietība, balles;
- 1.2.2. izturība pret veldri, balles**;
- 1.2.3. graudu raža pie standartmitruma, $t\ ha^{-1}$ *;
- 1.2.4. graudu raža, % (salīdzinājumā ar standartu);
- 1.2.5. augu garums, cm^* ;
- 1.2.6. veģetācijas perioda garums, dienas*;
- 1.2.7. 1000 graudu masa, g;

Kvalitātes rādītāji:

- 1.2.8. tilpummasa, $g\ l^{-1}$;
- 1.2.9. proteīna saturs, %;
- 1.2.10. krišanas skaitlis, s^* ;
- 1.2.11. cietes saturs, %.

1.3. Triticāles šķirņu novērtēšana

Lauka izmēģinājumu rādītāji:

- 1.3.1. ziemcietība (ziemas tritikālei), balles;
- 1.3.2. izturība pret veldri, balles**;
- 1.3.3. graudu raža pie standartmitruma, $t\ ha^{-1}$ *;
- 1.3.4. graudu raža, % (salīdzinājumā ar standartu);
- 1.3.5. augu garums, cm^* ;
- 1.3.6. veģetācijas perioda garums, dienas*;
- 1.3.7. 1000 graudu masa, g;

Kvalitātes rādītāji:

- 1.3.8. tilpummasa, $g\ l^{-1}$;
- 1.3.9. proteīna saturs, %;
- 1.3.10. krišanas skaitlis, s^* ;
- 1.3.11. cietes saturs, %.

1.4. Miežu šķirņu novērtēšana

Lauka izmēģinājumu rādītāji:

- 1.4.1. ziemcietība (ziemas miežiem), balles;
- 1.4.2. izturība pret veldri, balles**;
- 1.4.3. graudu raža pie standartmitruma, $t\ ha^{-1}$ *;
- 1.4.4. graudu raža, % (salīdzinājumā ar standartu);